

MACA-
23040-04

мастер академске студије архитектуре

назив предмета усмерење	архитекте и грађанске иницијативе за одрживи развој сви модули	година	друга
изборна група	урбанизам 3	семестар	3
наставник	Доц.др Данијела Миловановић Родић бр. каб. 245	статус	изборни
E-mail контакт	danmilrod@gmail.com	ЕСПБ	2
учесници у настави		часови активне наставе	
		предавања	1
		вежбе	0
		др. облици	1
		сам.истр.рад	
		остали часови	
сарадници	Сар. Миљан Салата, маг.инж.арх.		
координатор СЦ	др Урош Радосављевић,		
пожељне квалификације за пријем студената			

садржај предмета

циљ:

Основни циљеви предмета су:

- (а) разумевање феномена грађанских иницијатива и стицања знања о њиховом потенцијалу за остваривање одрживих решења различитих развојних проблема,
- (б) разумевање повезаности професије архитекте и грађанских иницијатива,
- (в) упознавање са модалитетима професионалног деловања за угрожене и маргинализоване (по различитим основама) категорије становништва,
- (г) сарадња са конкретним грађанским иницијативама за побољшање квалитета живота угрожених и маргинализованих категорија становништва које за последицу имају акције и интервенције у физичком простору.

теоријска и практична настава:

Глобална избегличка криза, која се последњих година све већим интензитетом осећа и у нашој земљи, кулминирала је 2015. године када је у Србију ушло око 550.000 избеглица из Сирије, Сомалије, Авганистана, Алжира, Ирака и др. Република Србија има вишедеценијско искуство у суочавању са овом врстом проблема – до прошле године је била земља са највећим бројем избеглица и интерно расељених лица и једна од пет држава у свету са „дуготрајном избегличком кризом“. Према подацима из 2014. године у Србији борави око 45.000 избеглих лица са територија бивше СФРЈ и више од 200.000 интерно расељених лица са Косова и Метохије. Међутим, и после две деценије велики број њих и даље живи у веома тешким условима (око 1500 у 22 колективна центра) и нерешеним стамбеним и социјалним, проблемима. У контексту интерконтиненталне, велике и према најавама перманентне избегличке кризе, као друштво, а у овом случају као професија, морамо учествовати у трагању за новим одговорима на дати изазов.

Ове године ће на предмету бити истраживане потребе, могућности и моделитети деловања архитеката зарад побољшања услова живота избеглица, али и локалног становништва транзитних територија на којима се они привремено или стално насељавају. Исходи практичне наставе на предмету су предлози пројеката које би студенти Архитектонског факултета могли да предузму и реализују у сарадњи са институцијама, формалним и неформалним удружењима грађана, и заинтересованим појединцима. Пројекти се тичу решавања проблема, али и превенције и оснаживања појединаца, заједница и друштва у целини за суочавање са хуманитарним катастрофама.

метод извођења наставе:

Настава представља комбинацију више облика рада: предавања, интерактивне вежбе и колаборативне радионице на којима ће студенти имати прилику да сарађују са конкретним грађанским иницијативама.

основна литература:

- Миловановић Родић, Д., Лаловић, К. (2015). Архитекти и грађанске иницијативе за одрживи развој. Београд: Архитектонски факултет Универзитета у Београду (у штампи)
- Milovanovic Rodic D., Lalovic, K. & Zivkovic J. (2012). Architecture for the Other 90%: Social Activism, Economic Recesion Or Climate Crisis Respond. In: Book of proceedings of the International Conference Architecture and Ideology (915-924). Belgrade: Faculty of Architecture
- Milovanović Rodic, D., Zivkovic, J. & Lalovic, K. (2013). Changing architectural education for sustainable future: A contribution to the discussion. Spatium, (29): 75-80.
- Влада Републике Србије (2002). Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица.

ИСХОДИ

- 1 СПОСОБНОСТ ИЗРАДЕ АРХИТЕКТОНСКИХ ПРОЈЕКТА КОЈИ ЗАДОВОЉАВАЈУ ЕСТЕТСКЕ И ТЕХНИЧКЕ ЗАХТЕВЕ.
Студент ће имати способност да:
 - 1. припреми и представи пројекте објеката различите размере, сложености и типологије у разноврсним контекстима, користећи низ медија (техника), а одговарајући на дати задатак;
 - 2. разуме конструктивни и структурални склоп, стратегије заштите животне средине и регулативне (правне) захтеве који се односе на пројектовање и изградњу комплетног архитектонског пројекта;
 - 3. развије концептуални и критички приступ према архитектонским пројектима који интегрише естетске аспекте објекта и техничке захтеве изградње и потреба корисника.
- 2 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ ИСТОРИЈЕ И ТЕОРИЈЕ АРХИТЕКТУРЕ И СРОДНИХ УМЕТНОСТИ, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУШТВЕНИХ НАУКА.
Студент ће имати знање о:
 - 1. културној, друштвеној и интелектуалној историји, теорији и технологијама које су од значаја за пројектовање објеката;
 - 2. утицају историје и теорије на просторне, друштвене и технолошке аспекте архитектуре;
 - 3. примени одговарајућих теоријских концепата током пројектовања у студију, показујући промишљени и критички приступ.
- 3 ЗНАЊЕ О ЛИКОВНИМ УМЕТНОСТИМА КАО УТИЦАЈНИМ ЗА КВАЛИТЕТ АРХИТЕКТОНСКОГ ПРОЈЕКТА.
Студент ће имати знање о:
 - 1. томе како теорија, пракса и технологије ликовних уметности утичу на архитектонски пројекат;
 - 2. креативној примени визуелних уметности и њиховом значају и утицају на архитектуру;
 - 3. креативној примени сличних радова у процесу пројектовања у студију, у смислу њихове концептуализације и репрезентације.
- 4 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О УРБАНИСТИЧКОМ ПРОЈЕКТОВАЊУ, ПЛАНИРАЊУ И ВЕШТИНАМА УКЉУЧЕНИМ У ПЛАНСКИ ПРОЦЕС.
Студент ће имати знање о:
 - 1. теоријама урбанистичког пројектовања и планирању заједница;
 - 2. утицајима пројектовања и развоја градова у прошлом и садашњем времену на савремено изграђену средину;
 - 3. актуелној планској политици и законодавству којима се контролише изградња, укључујући и социјалне, економске и аспекте заштите животне средине и њихов значај за планирање развоја.
- 5 РАЗУМЕВАЊЕ ОДНОСА ИЗМЕЂУ ЧОВЕКА И ОБЈЕКТА И ИЗМЕЂУ ОБЈЕКТА И ЊИХОВОГ ОКРУЖЕЊА, И ПОТРЕБЕ ДА СЕ ОБЈЕКАТ И ПРОСТОРИ ИЗМЕЂУ ОДНОСЕ ПРЕМА ЉУДСКИМ ПОТРЕБАМА И МЕРИ.
Студент ће имати разумевање о:
 - 1. потребама и тежњама корисника објеката;
 - 2. утицајима објеката на животну средину и премисама одрживог пројектовања;
 - 3. начину на који ће се објекти уклопити у своје локалне контексте.
- 6 РАЗУМЕВАЊЕ АРХИТЕКТОНСКЕ ПРОФЕСИЈЕ И УЛОГЕ АРХИТЕКТЕ У ДРУШТВУ, ПОСЕБНО У ПРИПРЕМИ ПРОЈЕКТА КОЈИ УЗИМАЈУ У ОБЗИР СОЦИЈАЛНЕ ФАКТОРЕ.
Студент ће имати разумевање о:
 - 1. природи професионализма и обавезама и одговорностима архитеката према клијентима, корисницима објеката, ивођачима грађевинских радова, професионалним сарадницима и ширем друштву;
 - 2. улози архитекте у пројектантском тиму и грађевинској индустрији, препознавајући важност текућих метода и трендова у обликовању грађене средине;
 - 3. могућем утицају пројеката за изградњу на постојеће и будуће заједнице.
- 7 РАЗУМЕВАЊЕ МЕТОДА ИСТРАЖИВАЊА И ПРИПРЕМЕ ПРОЈЕКТНИХ ЗАДАТАКА ЗА АРХИТЕКТОНСКИ ПРОЈЕКАТ.
 Студент ће имати разумевање о:
 - 1. потреби да се критички испитају примери који су функционално, организационо и технолошки релевантни за постављени пројектни задатак;
 - 2. потреби да се процене и припреме пројектни задаци различитих размера и типологија, да се дефинишу захтеви клијента и корисника и њихова прилагодљивост локацији и контексту;
 - 3. доприносима архитеката и професионалних сарадника у формулисању пројектног задатка и истраживачких метода потребних за припрему задатка.
- 8 РАЗУМЕВАЊЕ КОНСТРУКТИВНИХ СИСТЕМА, ГРАЂЕВИНСКЕ И КОНСТРУКТОРСКЕ ПРОБЛЕМАТИКЕ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА АРХИТЕКТОНСКО ПРОЈЕКТОВАЊЕ.
Студент ће имати разумевање о:
 - 1. истраживању, критичкој процени и избору алтернативног конструктивног, грађевинског решења, као и решења материјализације у складу са архитектонским пројектом;
 - 2. стратегијама за изградњу објеката и способности да се интегрише знање о конструктивним принципима и грађевинским техникама;
 - 3. физичким особинама и карактеристикама грађевинских материјала, компонената и системима, као и утицајима ових одлука на животну средину.
- 9 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ФИЗИЧКИМ ПРОБЛЕМИМА, ТЕХНОЛОГИЈАМА И ФУНКЦИЈИ ОБЈЕКТА У ЦИЉУ ОБЕЗБЕЂЕЊА УНУТРАШЊЕГ КОМФОРА И ЗАШТИЂЕНОСТИ.
Студент ће имати знање о:
 - 1. принципима пројектовања оптималних визуелних, термалних и акустичних амбијената;
 - 2. системима за постизање комфора околине према принципима одрживог развоја;
 - 3. стратегијама за пројектовање инфраструктуралних мрежа објеката (водовод и канализација, електроинсталције и друго) и способности да се оне интегришу у архитектонски пројекат.

10 НЕОПХОДНЕ ПРОЈЕКТАНТСКЕ ВЕШТИНЕ КАКО БИ СЕ ИСПУНИЛИ ЗАХТЕВИ КОРИСНИКА У ОКВИРИМА ФИНАНСИЈСКИХ ОГРАНИЧЕЊА И ГРАЂЕВИНСКИХ ПРОПИСА.

Студент ће имати вештине да:

- 1. критички испита финансијске факторе у зависности од могуће типологије објекта, конструктивног система и избора спецификација и њихов утицај на архитектонски пројекат;
- 2. разуме механизме контролисања трошкова током израде пројекта;
- 3. изради пројекат који ће испуњавати услове корисника и бити у складу са правном регулативом, одговарајућим стандардима перформанси материјала и захтевима у вези са здрављем и безбедношћу корисника.

11 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ПРОИЗВОДЊИ, ОРГАНИЗАЦИЈИ, РЕГУЛАТИВИ И ПРОЦЕДУРАМА КОЈИМА СЕ ПРОЈЕКАТ СПРОВОДИ У ИЗГРАЂЕНИ ОБЈЕКАТ ИЛИ ПЛАН ИНТЕГРИШЕ У ЦЕЛОКУПНИ ПЛАНСКИ СИСТЕМ.

Студент ће имати знање о:

- 1. основним правним, професионалним и законским одговорностима архитекте, о организацији, правилима и процедурама које се користе у преговарању и одобравању архитектонских пројеката, укључујући земљишне законе, контролу и правила изградње и прописе о здрављу и безбедности;
- 2. Професионалним међу-односима појединаца и организација које учествују у набављању и изради архитектонских пројеката и како су они дефинисани у уговорним и организационим структурама;
- 3. Основним теоријама управљања и принципима пословања који се односе на вођење архитектонског пројекта и праксе, препознавајући текуће и надлазеће трендове у грађевинској индустрији.

остали исходи

Студент ће бити упознат са модалитетима професионалног деловања за угрожене и маргинализоване друштвене групе.

оцењивање

Унети све облике оцењивања обухваћене предиспитним обавезама и завршним испитом. У структури укупне оцене на предмету предиспитне обавезе се вреднују са најмање 30, а највише 70 поена. Укупан број поена је 100.

предиспитне обавезе	50	завршни испит	50
активност у току наставе	10	финални елаборат	40
2xколоквијум 20	40	усмена презентација	10

термински план

недеља	датум	опис тематских јединица
1	20.09.2016.	Уводно предавање и упознавање са задатком: архитекти и грађанске иницијативе. Додела задатака: идентификација примера добре праксе архитеката за/са формалним/неформалним групама грађана.
2	27.09.2016.	Тематско предавање: Избеглице у Србији 2015: појавни облици, генеза, узроци и последице. Додела задатака: примери добре праксе деловања архитеката за/са избеглицама.
3	04.10.2016.	Презентација резултата појединачних и групних студентских истраживања. Додела задатака за самостални истраживачки рад: идентификација теме / подручја / циљних група.
4	11.10.2016.	Тематско предавање: Избеглице у Србији 2015: трагање за решењима. Преглед идеја / иницијатива у групи. Формирање радних група за артикулацију иницијатива.
5	18.10.2016.	Тематско предавање: Структура и садржај пројектне апликације. Додела задатака за рад: анализа проблема / потреба и идеја за њихово решавање / превенцију.
6	25.10.2016.	1. Колоквијум: Идеја, циљ и сврха пројекта, Опис и анализа проблема за који пројекат даје решење, Идентификација циљних група којих се реализација / ефекти тичу. Елаборат А4 и презентација.
7	01.11.2016.	Дискусија резултата колоквијума. Тематско предавање: Извори финансирања. Додела задатака: Анализа потенцијалних домаћих и иностраних извора финансирања и избор одговарајућих за пројекат.
8	08.11.2016.	Представљање и дискусија начина финансирања пројеката. Тематско предавање: Реализација пројеката: редослед активности, услови и средства, носиоци активности, очекивани ефекти и праћење.
9	15.11.2016.	Представљање и дискусија предлога пројеката. Тематско предавање: Пројектни партнери: мотиви, циљеви, компетенције, улоге и одговорности. Идентификација потенцијалних партнера.
10	22.11.2016.	Представљање и дискусија предлога пројеката. Успостављање контакта са потенцијалним партнерима. Даља разрада пројекта.
11	29.11.2016.	Представљање и дискусија предлога пројеката. Успостављање контакта са потенцијалним партнерима. Даља разрада пројекта.
12	6.12.2016.	2. колоквијум: идеја пројекта: шта је идеја пројекта, како се пројекат реализује, ко су партнери и како се пројекат финансира. Елаборат А4 и презентација.
13	13.12.2016.	Дискусија резултата колоквијума. Даља разрада пројекта.
14	20.12.2016.	Представљање и дискусија предлога пројеката. Упутство за финализацију елабората.
15	27.12.2016.	Представљање и дискусија предлога пројеката. Упутство за финализацију елабората.